

Sändlista
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
anna.beijmo@regeringskansliet.se

Ert tjänsteställe, handläggare
Anna Beijmo

Ert datum

Er beteckning
U2024/00153

Vårt tjänsteställe, handläggare
FHS/CTSS, Fredrik Bynander

Yttrande över promemorian U2024/00153 *Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor*

Försvvarshögskolans ställningstagande

Försvvarshögskolan är ett specialiserat lärosäte inom området försvar, krishantering och säkerhet. Säkerhetskänslig verksamhet och en stor medvetenhet om hotbilden mot samhället generellt och lärosätena mer specifikt gör att styrelsens och ledningens ansvar för verksamhetens säkerhet har varit och är en självklarhet. Försvvarshögskolans styrelse har också alltid haft mycket god kompetens i säkerhetsfrågor dels genom interna och externa ledamöters allmänna kunskap, dels genom att vi alltid har haft en representant från vardera Försvvarsmakten och MSB.

Försvvarshögskolan delar utredarens problembeskrivning att lärosätenas arbete inom säkerhetsområdet är eftersatt, men kan samtidigt konstatera att många lärosäten gjort ett stort arbete för att komma i kapp omvärldsutvecklingen de senaste åren. Det finns dock anledning för samtliga lärosäten, inklusive Försvvarshögskolan, att stärka förmågan att hantera säkerhetsutmaningar och att systematiskt arbeta med dessa frågor. För detta behöver kompetensen vid lärosätena inom detta område stärkas.

Utredaren presenterar fyra konkreta förslag och Försvvarshögskolan kommenterar samtliga förslag redan i denna första remissomgång.

7.1 Kompetens i säkerhetsfrågor bör beaktas vid nominering av de ledamöter som regeringen utser

Försvvarshögskolan har inga synpunkter på utredarens förslag om att en allmän kompetens i säkerhetsfrågor ska eftersträvas i styrelsen för att säkerställa att tillräcklig kunskap finns för att ta det ansvar som förtydligas i den föreslagna förordningsändringen enligt 7.2.

7.2 Styrelsernas ansvar avseende verksamhetens säkerhet bör förtydligas

Försvårshögskolan stöder förslaget om en förordningsändring som tydliggör styrelsernas ansvar avseende verksamhetens säkerhet. Försvårshögskolans grundinställning är att högskoleförordningen egentligen redan tydliggör ansvaret för säkerhetsfrågorna i skrivningar om att styrelsen ska besluta "i viktigare frågor om verksamhetens övergripande inriktning och högskolans organisation", att styrelsen ska "säkerställa att det vid högskolan finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt", samt besluta "i övriga frågor som är av principiell vikt". Det faktum att dessa skrivningar inte i alla delar har genererat det arbete och de resultat som man kan förvänta innebär dock att det föreslagna förtydligande är motiverat.

Det bör noteras att i samband med det försämrade säkerhetsläget och en ökad hotbild även mot lärosätena så har lärosätena genomfört betydande insatser för att höja medvetenheten om säkerhetsfrågorna samt utfört många lämpliga åtgärder i förhållande till omvärldens krav. Försvårshögskolan anser dock att förordningsändringen fungerar som en viktig påminnelse att ansvaret för verksamhetens säkerhet måste fortsätta även i fredligare tider så att liknande kompetenstapp inte sker igen.

Inom förslaget listas promemorian även ett antal tänkbara styrelseuppgifter inom säkerhetsområdet. Försvårshögskolan kan konstatera att en del av förslagen upplevs vara på en operativ nivå och vill därför betona att styrelsens uppgifter även inom säkerhetsfrågorna ska vara på strategisk nivå där säkerställandet av den interna styrningen och kontrollen inom dessa frågor är av stor vikt. De punkter som listas är en blandning av strategiska och operationella frågor. Slutligen kan utredaren fundera över var i listan av styrelsens ansvarområden som säkerhetsfrågorna lyfts in i förordningen för att skapa rätt signalvärde.

7.3 Försvårshögskolan bör ges i uppdrag att genomföra kompetensutvecklande insatser

Försvårshögskolan stödjer förslaget om insatser för kompetenshöjning i säkerhetsfrågor vid landets lärosäten och ser positivt på att medverka i det föreslagna regeringsuppdraget. En central del av ett gediget säkerhetsarbete är säkerhetskyddsanalysen som identifierar skyddsvärd verksamhet och ligger till grund för skyddsåtgärder. Försvårshögskolan kan bidra till en generell förståelse av de hot som föreligger mot högskoleverksamheten, men lärosätena måste själva analysera och bedöma skyddsvärdet i den egna verksamheten enligt principer och metoder som delges i utbildningen. Den utbildning som föreslås bör också hantera högskoleledningars och styrelsernas ansvar på en övergripande nivå, snarare än enskilda vetenskapsområdets särskilda omständigheter. Försvårshögskolan vill också betona att de kompetensutvecklande insatserna även bör omfatta lärosätenas interna ledamöter. Det kanske viktigaste nivån är universitets- och högskoleledningarna och mer specifika utbildningsinsatser för säkerhetspersonal vid lärosätena kan också inrymmas i den föreslagna insatsen. Slutligen ser Försvårshögskolan stor potential att inrymma föreslagna utbildningsinsatser och kunskapsstöd i initiativet Campus totalförvar.

7.4 Regeringen bör utreda hur en stödfunktion kan etableras

Försvarshögskolan har inga synpunkter på förslaget att inleda en utredning. I arbetet bör dock beaktas om inte den kompetens som finns inom sektorn som helhet, rätt organiserad, borde räcka för att kunna hantera en sådan funktion på egen hand.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av Försvarshögskolans rektor Robert Egnell i samråd med styrelseordförande Carl Fredrik Graf, efter slutföredragning av Fredrik Bynander.

Robert Egnell
Rektor

Fredrik Bynander
C CTSS

[Handlingen undertecknas elektroniskt.]

Sändlista externt

Utbildningsdepartementet

Sändlista internt

Institutionen för försvarssystem
Institutionen för krigsvetenskap och militärhistoria
Institutionen för ledarskap och ledning
Institutionen för statsvetenskap och juridik
Centrum för totalförsvar och samhällets säkerhet
Programledning Högre officersprogrammet
Programledning Officersprogrammet
Högskoleförvaltningen
Försvarshögskolans studentkårer